[2024] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 761: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 387

ਬੱਚਾ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ

ਬਨਾਮ

ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ

(2024 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2411)

07 ਮਈ 2024

[ਸੀ.ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜੇਸ਼ ਬਿੰਦਲ, * ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

(i) ਕੀ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (3) ਅਧੀਨ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਮਿਆਦ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ; (ii) ਕੀ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 ਅਤੇ 2016 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ 'ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ' ਅਤੇ 'ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ; (iii) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 101 (2) ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕੀ ਹੈ; (iv) ਕੀ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ, ਬੋਰਡਾਂ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; (v) ਕੀ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਿਰਲੇਖ

ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 - ਧਾਰਾ 14 (3) - ਕੀ 2015 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਮਿਆਦ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ:

ਆਯੋਜਿਤ:- ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਐਕਟ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਧੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ - ਇਸ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (3) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ, ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਹੈ

---

* ਲੇਖਕ

ਲਾਜ਼ਮੀ - ਇਸ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਇਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਚੀਫ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਮਾਹਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਲੈਣੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ, ਜਿੱਥੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਧਿਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 14 (3) ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਕੋਈ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (4) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਛੋਟੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। 9.14, 18(i)]

ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 - ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਮਾਡਲ ਨਿਯਮ, 2016 - ਕੀ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 ਅਤੇ 2016 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ 'ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ' ਅਤੇ 'ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਐਕਟ ਅਤੇ 2016 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ 'ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ' ਜਾਂ 'ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ 'ਤੇ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ - ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 ਅਤੇ 2016 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ 'ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ' ਅਤੇ 'ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ - ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 12.2, 18(ii)]

ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 - ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 101 (2) ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਕੀ ਹੈ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 101 (2) ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ, 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ - ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 18(iii)]

ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲਾ ਬੱਚਾ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬਨਾਮ

ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ

ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 - ਕੀ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ, ਬੋਰਡਾਂ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਅਤੇ / ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:

ਆਯੋਜਿਤ:- ਅਦਾਲਤਾਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ, ਬੋਰਡਾਂ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ - ਜੇ ਕੋਈ ਪਛਾਣ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 18(vii)]

ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 - ਕੀ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ, ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਧਿਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

ਆਯੋਜਿਤ:- ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਗੇ, ਉਹ ਮਕਸਦ ਜਿਸ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 18(viii)]

ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 – ਧਾਰਾ 7, 3 – ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਮਾਡਲ ਨਿਯਮ, 2016 - ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ (ਸੀਸੀਐਲ) ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 376 (ਆਈ), 342 ਅਤੇ ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4, 5, 6, 7 ਅਤੇ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਇਸ ਬਾਰੇ ਦਲੀਲਾਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿ ਸੀਸੀਐਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ - ਮਾਮਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ 05.04.2022 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - 05.04.2022 ਨੂੰ, ਬੋਰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁੱਢਲੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੀਸੀਐਲ 'ਤੇ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਦਸਤਖਤਾਂ ਲਈ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦਾ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰੇਗਾ - ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - 12.04.2022 ਨੂੰ, ਬੋਰਡ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁੱਢਲੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਾਂਚ

ਸੀ.ਸੀ.ਐਲ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਨਾਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਸਹੀ:

ਆਯੋਜਿਤ:- ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ - ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 3 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ - ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵੇਲੇ(ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (4) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅੰਤਰਿਮ ਜਾਂ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਤਭੇਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗੀ - ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਬਹੁਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗੀ - ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 29.03.2022 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ 05.04.2022 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੀਸੀਐਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ - ਬੋਰਡ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸਥਾਰਤ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗੀ - ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ - ਭਾਵੇਂ ਬੋਰਡ ਦਾ ਦੂਜਾ ਮੈਂਬਰ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 05.04.2022 ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਅੰਤਿਮ ਸੀ। [ਪਾਰਸ 15.2, 15.4, 15.5]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਟਾਪਲਾਈਨ ਸ਼ੂਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬੈਂਕ [2002] 3 ਐਸਸੀਆਰ 1167 : (2002) 6 ਐਸਸੀਸੀ 33 : 2002 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 287; *ਕੈਲਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਕੈਲਾਸ਼ ਬਨਾਮ। ਨਨਹਕੂ ਅਤੇ ਹੋਰ* [2005] 3 ਐਸਸੀਆਰ 289 : (2005) 4 ਐਸਸੀਸੀ 480 : 2005 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 186; *ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਭੂਮੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਸੰਮਤੀ* [2018] 7 ਐਸਸੀਆਰ 1147 : (2018) 9 ਐਸਸੀਸੀ 472 : 2018 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 648; ਸੀ. *ਬ੍ਰਾਈਟ ਬਨਾਮ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰ* [2020] 7 ਐਸਸੀਆਰ 997: (2021) 2 ਐਸਸੀਸੀ 392 : 2020 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 633 - ਭਰੋਸੇ.

ਭੋਲਾ ਬਨਾਮ ਭੋਲਾ ਬਨਾਮ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2019) ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਮਪੀ 521; *ਨੀਰਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ* (2005) *ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਪੀ ਐਂਡ ਐਚ 611;* ਐਕਸ ਬਨਾਮ। ਰਾਜ (2019) ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਡੇਲ 11164; *ਸੀ.ਸੀ.ਐਲ. ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ* (ਐਨਸੀਟੀ) (2023) ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਡੇਲ 5063 – ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ

ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲਾ ਬੱਚਾ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬਨਾਮ

ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ

ਬਾਲਾਜੀ ਬਲੀਰਾਮ ਮੁਪਡੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2021) 12 ਐਸਸੀਸੀ 603;** *ਬਰੂਨ ਚੰਦਰ ਠਾਕੁਰ ਬਨਾਮ ਮਾਸਟਰ ਭੋਲੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ* [2022] 10 ਐਸਸੀਆਰ 595*:* **2022 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 716;** *ਸ਼ਿਲਪਾ ਮਿੱਤਲ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਲਪਾ ਮਿੱਤਲ ਵੀ. ਰਾਜ (ਐਨਸੀਟੀ ਦਿੱਲੀ)* *[2020] 2 ਐਸਸੀਆਰ 478:* **(2020) 2 ਐਸਸੀਸੀ 787: 2020 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 25***; ਐਸਸੀਜੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ (ਭਾਰਤ) (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇਐਸ ਚਮਨਕਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ* [2019] 3 ਐਸਸੀਆਰ 1050 **: (2019) 12 ਐਸਸੀਸੀ 210 : 2019 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 187***; ਐਫਕੈਨਸ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਚੇਰੀਅਨ ਵਰਕੀ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ* (2010) 8 ਐਸਸੀਆਰ 1053*:* **(2010) 8 ਐਸਸੀਸੀ 24 : 2010 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 431;** *ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਲੜਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ* [1991] 1 ਐਸਸੀਆਰ 364 *:* **(1991) 2 ਐਸਸੀਸੀ 87 : 1991 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 36;** *ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਲਾਲ (ਡਾ.) ਬਨਾਮ ਚੌਧਰੀ ਦੇਵੀ ਲਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਸਿਰਸਾ ਅਤੇ ਹੋਰ* *[2008] 11 ਐਸਸੀਆਰ 992:* **(2008) 9 ਐਸਸੀਸੀ 284 : 2008 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 913;** *ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ, ਬੈਂਕ ਸਕਿਓਰਿਟੀਜ਼ ਐਂਡ ਫਰਾਡ ਸੈੱਲ ਬਨਾਮ ਰਮੇਸ਼ ਗੇਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ* *[2016] 1 ਐਸਸੀਆਰ 762 :* **(2016) 3 ਐਸਸੀਸੀ 788 : 2016 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 134 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ**

ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਜਸਟਿਸ ਜੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, 9 ਵਾਂ ਸੰਸਕਰਣ, ਪੰਨਾ 71-76 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015; ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਮਾਡਲ ਨਿਯਮ, 2016

ਕੀਵਰਡਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲਾ ਬੱਚਾ (ਸੀ.ਸੀ.ਐਲ.) ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ; ਬੋਰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ; ਮੁੱਢਲੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਰਿਪੋਰਟ; ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ; ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (3) ਤਹਿਤ ਮੁੱਢਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ; ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ; ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 101 (2) ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਾਂ ਮਿਆਦ; ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੇਸ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2024 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2411

2023 ਦੇ ਸੀਆਰਐਲਆਰਪੀ ਨੰਬਰ 1243 ਵਿੱਚ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਵਿਖੇ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 15.11.2023 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਡਿਜੀਟਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਐਸ. ਨਾਗਾਮੁਥੂ, ਸਿਧਾਰਥ ਲੂਥਰਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਕਸ਼ੀ ਕੱਕੜ, ਸ਼ਕਤੀ ਸਿੰਘ, ਆਰ ਕਾਰਤਿਕ, ਟੀ ਹਰੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਰਘੂਪਤੀ, ਮਨਿੰਦਰ ਪਾਲ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼ਿਵਮ ਸਿੰਘ ਬਘੇਲ, ਹਰਸ਼ ਗੱਟਾਨੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਮਨ ਪੰਵਾਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਡਾ.

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਆਦੇਸ਼

ਫੈਸਲਾ

ਰਾਜੇਸ਼ ਬਿੰਦਲ, ਜੇ.

ਛੁੱਟੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਈ ਗਈ।

ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ

2. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ [2] ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ [1] ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ [3] ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

3.ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬੋਰਡ[4] ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ 10.04.2023 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

4.ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਸੀਸੀਐਲ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 376 (ਆਈ), 342 ਅਤੇ ਜਿਨਸੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 20126 ਦੀ ਧਾਰਾ 4, 5, 6, 7 ਅਤੇ 8 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 03.11.2021 ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੀਸੀਐਲ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 09.11.2021 ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸੀਸੀਐਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ 29.03.2022 ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ 05.04.2022 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

4.1 05.04.2022 ਨੂੰ, ਬੋਰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਢਲੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ

---

1. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਸੀਸੀਐਲ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
2. 2023 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1243 ਵਿੱਚ 15.11.2023 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼।
3. ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਵਿਖੇ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ।
4. ਵਧੀਕ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡ, ਬੰਗਲੌਰ ਸ਼ਹਿਰ।
5. ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 239/2021 ਮਿਤੀ 03.11.2021
6. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "2012 ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ, ਸੀਸੀਐਲ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ. ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਦਸਤਖਤ ਲਈ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ: "*ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਮੇਰਾ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਹੈ।* ਮੈਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਅਗਲੀ ਤਰੀਕ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਾਂਗਾ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 12.04.2022 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ 05.04.2022 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 12.04.2022 ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁੱਢਲੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੀਸੀਐਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਬਾਰੇ ਜਾਂਚ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਨਾਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

4.2 ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 [7] ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ 18.10.2022 ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਕੋਲ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਸੀਸੀਐਲ ਵੱਲੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

4.3 ਮਿਤੀ 10.4.2023 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ, ਬੋਰਡ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

4.4 ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ [8] ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 10.04.2023 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜੇ।

4.5 ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਸੀਸੀਐਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ

5.ਸੀਸੀਐਲ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸਿਧਾਰਥ ਲੂਥਰਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ ਨਾਗਾਮੁਥੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਬੰਧਤ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਉਚਿਤ ਲਾਭ ਲੈਣ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਦਾ ਹੈ

---

[7].ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ "ਐਕਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

[8].2023 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1243।

ਉਪਾਅ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ। ਉਸਨੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਤਰੀਕ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ 12.04.2022 ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। **ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਬਾਲਾਜੀ ਬਲੀਰਾਮ ਮੁਪਡੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ** ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। **ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ** [9]·

5.1 ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 05.04.2022 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ 12.04.2022 ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬੋਰਡ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੀਸੀਐਲ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 2024 ਦੇ ਸੀਆਰਐਲ ਐਮਪੀ ਨੰਬਰ 28749 ਕੋਲ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਦਲੀਲਾਂ ਵੀ ਸੁਣੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ। 12.04.2022 ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਚਿਆ-ਸਮਝਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੀੜਤ ਕੋਲ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 101 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

5.2 ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ, ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਸੀਸੀਐਲ ਦੁਆਰਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਬੋਰਡ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਦੀ ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

5.3 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਦਲੀਲਾਂ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 12.04.2022 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 05.04.2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੀਸੀਐਲ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਾਅ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 12.04.2022 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸੀ.ਸੀ.ਐਲ.

---

[9] (2021) 12 ਐਸਸੀਸੀ 603

ਉਸ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਉਪਾਅ ਬਾਰੇ. ਜੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ 05.04.2022 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ, ਤਾਂ ਸੀਸੀਐਲ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾ ਉਪਾਅ ਲੈਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਸੀਸੀਐਲ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

5.4 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (1) ਸੀਸੀਐਲ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਮਰੱਥਾ ਬਾਰੇ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਿਨਾਉਣਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜੇ ਬੋਰਡ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ, ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੀਸੀਐਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 (3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ ਹੈ।

5.5 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 (3) ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬੋਰਡ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਸੀਸੀਐਲ ਨੂੰ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ।

5.6 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੋਰਡ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਰਾਏ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (10) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਬੋਰਡ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਬੋਰਡ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਵਾਲਾ ਚੀਫ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚੁਣੇ ਗਏ ਦੋ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਹੋਣਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

5.7 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (3) ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸਮੇਤ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਗੇ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 (3) ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਗੇ।

5.8 ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 (3) ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੀਸੀਐਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ।

5.9 ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (20) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 200510 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਤ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ 2012 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਜਿਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 101 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਤੇ (2) ਵਿੱਚ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਵੱਖਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ।

5.10 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਮੁਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ 'ਤੇ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਸੀਸੀਐਲ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 101 (5) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਯੋਗ ਹੈ।

5.11 ***ਜੁਵੈਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਮਾਡਲ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ*** [10] ਏ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, 201611 ਜੋ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਸੀਐਲ ਦੀ ਉਮਰ ਬਾਰੇ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

5.12 ਐਕਟ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ 05.04.2022 ਨੂੰ ਕੋਈ ਅੰਤਮ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਅਗਲੀ ਤਰੀਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਦਰਅਸਲ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 (3) ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਾਅਦ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 10.04.2023 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 101 (1) ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਯੋਗ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੋਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ

---

[10] ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "2005 ਐਕਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

[11] ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ "2016 ਦੇ ਨਿਯਮ" ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਧਾਰਾ 397 ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 399 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੋ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ।

5.13 ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਮੁੱਢਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀਸੀਐਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੱਚੇ ਨੂੰ 03.11.2021 ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ 02.02.2022 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ। 05.04.2022 ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੀਸੀਐਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

5.14 *ਬਰੁਣ ਚੰਦਰ ਠਾਕੁਰ ਬਨਾਮ ਮਾਸਟਰ ਭੋਲੂ ਅਤੇ ਉੱਤਰ* [12] ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 14 (3) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੀਸੀਐਲ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ *ਸ਼ਿਲਪਾ ਮਿੱਤਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨਸੀਟੀ ਦਿੱਲੀ)* [13] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ

6. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੀਸੀਐਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (1) ਤਹਿਤ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 101 (5) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਯੋਗ ਹੈ। ਧਾਰਾ 101 (1) ਅਤੇ 101 (2) ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸਿਰਫ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

6.1 ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬੋਰਡ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀਆਂ, ਮਨੋ-ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਕਰਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

---

[12] [2022] 10 ਐਸਸੀਆਰ 595: 2022 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 716

[13] (2020) 2 ਐਸਸੀਆਰ 478: (2020) 2 ਐਸਸੀਸੀ 787: 2020 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 25

6.2 ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਿਮਹੰਸ ਡੀਡਬਲਯੂਸੀਓ ਦੇ ਬਾਲ ਅਤੇ ਕਿਸ਼ੋਰ ਮਨੋਚਿਕਿਤਸਾ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 01.02.2022 ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ 12.01.2022 ਨੂੰ ਮਰਾਠਾਹਾਲੀ ਥਾਣੇ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਮਨੋਚਿਕਿਤਸਕ, ਨਿਮਹੰਸ ਹਸਪਤਾਲ, ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬੋਰਡ ਦੇ 09.11.2021 ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੋਰਡ ਨੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਬੋਰਡ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 (3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 06.12.2021 ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 06.12.2021 ਤੋਂ 11.01.2022 ਤੱਕ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 21.02.2022 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਬੋਰਡ ਨੂੰ 19.02.2022 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ।

6.3 ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੀਸੀਐਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਦਲੀਲਾਂ 29.03.2022 ਨੂੰ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੁਕਮਾਂ ਲਈ 05.04.2022 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੀਸੀਐਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬੋਰਡ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਅਗਲੀ ਤਰੀਕ ਯਾਨੀ 12.04.2022 ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰੇਗਾ। ਦਰਅਸਲ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (4) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਫੋਰਮ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ, ਜੋ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ ਸੀ, ਉਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਰਾਏ ਅੰਤਿਮ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ, ਉਹ ਅਜੀਬ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੋਰਡ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ 12.04.2022 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ। ਪੀੜਤ ਵੱਲੋਂ ਬੋਰਡ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਲਈ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ 05.04.2022 ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।

6.4 ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਡਿਫਾਲਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਸੀਐਲ 'ਤੇ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਡਿਫਾਲਟ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਧਾਰਾ 14 (4) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿਚ ਵੀ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 14 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

6.5 ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (3) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ***ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਭੋਲਾ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ*** [14]***, ਨੀਰਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ*** [15] ***ਅਤੇ ਐਕਸ ਬਨਾਮ ਰਾਜ*** [16] ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

6.6 ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਜਾਂ ਮਨੋ-ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਕਰਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਾਹਰਾਂ ਤੋਂ ਰਾਏ ਲੈਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵੀ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸੀਸੀਐਲ 'ਤੇ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਦੇਰੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਖੁਦ ਨਿਮਹੰਸ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਲਏ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਹੀਣ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

6.7 ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ 05.04.2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਪਾਣੀ ਵਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਵ ਦਲੀਲਾਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੇਠਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇਣਾ ਵਿਅਰਥ ਦੀ ਕਵਾਇਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਦੇਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ।

ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ

7. ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

---

[14] 2019 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਮਪੀ 521

[15] 2005, ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ, ਪੀ ਅਤੇ ਐਚ 611

[16] 2019 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਡੇਲ 11164

ਸੀਰੀਅਲ ਨੰ.	ਸਿਰਲੇਖ	ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ (ਐਸ)।	ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ(ਐਸ)।
I.	ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧ	8	16-37
II.	ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (3) ਤਹਿਤ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਮਿਆਦ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ।	9-9.28	
III.	ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ।	10-10.5	58-61
IV.	ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 101 ਵਿੱਚ ਵਿਗਾੜ। (ਏ) 'ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ' ਅਤੇ 'ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ' ਵਜੋਂ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਬਾਰੇ। (ਬੀ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਬੋਰਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ। (ਸੀ) ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਬਾਰੇ।	11-12.3 13-13.1 14-14.2	61-65 66-67 68-69
V.	05.04.2022 ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ।	15-15-.5	69-71
VI.	ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਉਪਾਅ।	16-16.2	71-72
VII.	ਵਾਧੂ ਮੁੱਦੇ।	17-17.3	72-74
VIII.	ਰਾਹਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼।	18-19	74-76

I. ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧ

8. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਸ਼

"**ਸੈਕਸ਼ਨ 2(10).** " ਬੋਰਡ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (13)। "ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲਾ ਬੱਚਾ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਹ ਬੱਚਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸਨੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਵਾਪਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (20)। "ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 2005 (2006 ਦਾ 4) ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਜਿਨਸੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2012 (2012 ਦਾ 32) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਜਿਸ ਕੋਲ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (22)। "ਕਮੇਟੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 27 ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਬਾਲ ਭਲਾਈ ਕਮੇਟੀ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (23)। "ਅਦਾਲਤ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਅਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (33)। "ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ" ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ (1860 ਦਾ 45) ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਸੱਤ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਹੈ।

X X X

ਸੈਕਸ਼ਨ 4. ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡ

(1) xx xx

(2) ਇੱਕ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਚੀਫ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਕੋਲ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਦੋ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਇੱਕ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹਰੇਕ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਦੁਆਰਾ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

(3) ਤੋਂ (7) xx xx

ਸੈਕਸ਼ਨ 7. ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ।—

(1) & (2) xx xx

(3) ਕੋਈ ਬੋਰਡ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸਮੇਤ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਗੇ।

(4) ਅੰਤਰਿਮ ਜਾਂ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਤਭੇਦ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਬਹੁਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗੀ।

x x x

ਸੈਕਸ਼ਨ 14. (1) ਜਿੱਥੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬੋਰਡ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਅਤੇ 18 ਅਧੀਨ ਢੁਕਵੇਂ ਸਮਝੇ।

(2) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 2 ਹੋਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ।

(3) ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(4) ਜੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਛੋਟੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਵਧੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਬੇਸਿੱਟਾ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਗੰਭੀਰ ਜਾਂ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ, ਜੇ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਚੀਫ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(5) xx xx

X X X

ਸੈਕਸ਼ਨ 15. (1) ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੇ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦਾ ਹੈ, ਬੋਰਡ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਮਰੱਥਾ, ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ, ਬੋਰਡ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ।—ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਢਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਹੈ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਬੋਰਡ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੋਰਡ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਅਧੀਨ ਸੰਮਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਬੋਰਡ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ 101 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਧਾਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 17. (1) ਜੇ ਕੋਈ ਬੋਰਡ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਬੱਚੇ ਨੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਉਲਟ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਬੋਰਡ ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰੇਗਾ।

(2) ਜੇ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਕਮੇਟੀ ਕੋਲ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 18. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਪਾਏ ਗਏ ਬੱਚੇ ਬਾਰੇ ਆਦੇਸ਼।—

(1) & (2) xx xx

(3) ਜਿੱਥੇ ਬੋਰਡ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੋਰਡ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 19. (1) ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ-

i. ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੱਚੇ 'ਤੇ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ, ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਬਾਲ ਅਨੁਕੂਲ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 21 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨਾ.

ii. ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਬੱਚੇ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 18 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਭਾਲ ਯੋਜਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੂਨਿਟ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਪੈਰਵਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

(3) ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਬੱਚਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ 21 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਵਿਦਿਅਕ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਹੁਨਰ ਵਿਕਾਸ, ਵਿਕਲਪਕ ਥੈਰੇਪੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ, ਵਿਵਹਾਰ ਸੋਧ ਥੈਰੇਪੀ, ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸਹਾਇਤਾ ਸਮੇਤ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

(4) ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੂਨਿਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਹਰ ਸਾਲ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਫਾਲੋਅੱਪ ਰਿਪੋਰਟ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬੁਰਾ ਵਿਵਹਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇ।

(5) ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਪੈਰਵਾਈ ਲਈ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੋਵੇ।

x x x

ਸੈਕਸ਼ਨ 101. ਅਪੀਲਾਂ। (1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਫੋਸਟਰ ਕੇਅਰ ਅਤੇ ਸਪਾਂਸਰਸ਼ਿਪ ਆਫਟਰ ਕੇਅਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜਿਸ ਲਈ ਅਪੀਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗੀ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ, ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ, ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ,

ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਓ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(3) ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦੁਆਰਾ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(4) ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਕੋਈ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(5) ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(6) & (7) xx xx

102. ਸੋਧ- ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ, ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਉਚਿਤਤਾ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਸਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ: ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਮਾਡਲ ਨਿਯਮ, 2016 ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮ 10, 10ਏ, 11 ਅਤੇ 13 ਦੇ ਅੰਸ਼

"ਨਿਯਮ 10. (1) ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪਿਛੋਕੜ, ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਸਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਅਤੇ 18 ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਸਮੇਤ, ਅਰਥਾਤ:

i. ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ, ਜੇ ਉਸਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੇਸ਼ੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਉਸਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਹੋਣਾ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਬੱਚੇ 'ਤੇ ਛੋਟੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ;

ii. ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਮੇਟੀ ਕੋਲ ਭੇਜਣਾ ਜਿੱਥੇ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ;

iii. ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਫਿੱਟ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਜਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਫਾਰਮ 3 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਗਲੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

iv. ਫਾਰਮ 4 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ, ਜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ, ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ, ਤਾਂ ਜਾਂਚ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿਣਾ

(2) ਜਾਂਚ ਲੰਬਿਤ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਬੋਰਡ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਅਗਲੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ, ਪਹਿਲੀ ਸੰਖੇਪ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਤੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਮੰਗੇਗਾ, ਜਾਂ ਜੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਬਾਲ ਭਲਾਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਫਾਰਮ 5 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

(3) ਜਦੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬੱਚਾ, ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਛੋਟ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਬੋਰਡ ਬਾਲ ਭਲਾਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ।

(4) ਜੇ ਬਾਲ ਭਲਾਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੋਰਡ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 82 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਅਧੀਨ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰੇਗਾ

(5) ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਬਾਲ ਭਲਾਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਜਾਂ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(6) ਛੋਟੇ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਸਿਵਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(7) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬੋਰਡ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਸਖਤ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 (1872 ਦਾ 1) ਦੀ ਧਾਰਾ 165 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

(8) ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਬੋਰਡ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬਾਲ-ਅਨੁਕੂਲ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਘਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ.

(9) ਬੋਰਡ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਸਵੈਸੇਵੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਫਾਰਮ 6 ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਸਮੇਤ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗਾ,

ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ।

ਨਿਯਮ 10ਏ। ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ- (1) ਬੋਰਡ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਬੱਚਾ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ; ਜੇ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ।

(2) ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਢਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਬੋਰਡ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਜਾਂ ਮਨੋ-ਸਮਾਜ ਸੇਵਕਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੂਨਿਟ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪੈਨਲ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(3) ਮੁੱਢਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਹੋਰ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋਵੇ.

(4) ਜਿੱਥੇ ਬੋਰਡ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਤੁਰੰਤ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਨਿਯਮ 11. (1) ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਬੋਰਡ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੋਰਡ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਭਾਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਬੋਰਡ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਬਾਲ ਭਲਾਈ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਫਾਰਮ 6 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗਾ।

(3) ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸੁਭਾਵੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਫਾਰਮ 7 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਭਾਲ ਯੋਜਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਬਾਲ ਭਲਾਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

ਜਿੱਥੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵੈ-ਸੇਵੀ ਸੰਗਠਨ।

(4) ਜਿੱਥੇ ਬੋਰਡ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਨਾ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਬੋਰਡ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਖਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(5) ਜਿੱਥੇ ਬੋਰਡ ਸਲਾਹ ਜਾਂ ਸਲਾਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਗਰੁੱਪ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੇਵਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੂਨਿਟ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(6) ਜਿੱਥੇ ਬੋਰਡ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਜਾਂ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਜਾਂ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਹੇਠ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਬੱਚਾ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਬੱਚੇ ਦੇ ਚੰਗੇ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਲਈ ਫਾਰਮ 8 ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(7) ਬੋਰਡ ਫਾਰਮ 9 ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(8) ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਸੁਵਿਧਾ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਬੋਰਡ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਫਿੱਟ ਸੁਵਿਧਾ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਘਰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਜਾਂ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(9) ਬੋਰਡ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਜਾਂ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਜਾਂ ਫਿੱਟ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਹੇਠ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿੱਟ ਸੁਵਿਧਾ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਹੇਠ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਫਾਰਮ 10 ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੋਵੇਗੀ।

(10) ਜਿੱਥੇ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਬਾਕੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਘਰ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(11) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਘਰ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਜੀ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

X X X

ਨਿਯਮ 13. ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ।

(1) ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਮੁੱਢਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਉਮਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 101 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਉਕਤ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ।

(3) ਜਿੱਥੇ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 101 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ।

(4) ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 101 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗੀ।

(5) ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 101 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ 'ਤੇ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਕੇਸ ਦੀ ਫਾਈਲ ਮੰਗੇਗੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗੀ।

(6) ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਵਜੋਂ।

(7) ਜਿੱਥੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਬੱਚੇ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਖੁਦ ਕਰੇਗੀ:

i. ਇਹ ਜਾਂਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਬੋਰਡ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ii. ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ, ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਮਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗੀ।

iii. ਕਾਰਵਾਈ ਕੈਮਰੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਯੁਕਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਬੱਚਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

iv. ਜਦੋਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਸਖਤ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 (1872 ਦਾ 1) ਦੀ ਧਾਰਾ 165 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗੀ।

v. ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬਾਲ-ਅਨੁਕੂਲ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਬੱਚੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਘਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਅਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬੱਚੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

vi. ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਭਾਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਭਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ

ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਫਾਰਮ 7 ਵਿੱਚ ਯੋਜਨਾ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਬਾਲ ਭਲਾਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਵੈਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ।

vii. ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(8) ਜਿੱਥੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਬੱਚੇ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ:

i. ਇਹ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ।

ii. ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਬਾਲ ਭਲਾਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਵੈਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਫਾਰਮ 7 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੱਚੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਭਾਲ ਯੋਜਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿੱਥੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ।

iii. ਜਿੱਥੇ ਬੱਚਾ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬੱਚੇ ਨੂੰ 21 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

iv. ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੂਨਿਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਫਾਰਮ 13 ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਨਾ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

v. ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਬੱਚੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਗਤੀ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਭਾਲ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਹਰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

vi. ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ 21 ਸਾਲ ਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਅਜੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਕਰੇਗੀ:

ਏ) ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਬੱਚੇ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਆਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਬੱਚਾ ਸਮਾਜ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬੀ) ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੂਨਿਟ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੀਆਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਕਿ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(ਸੀ) ਤੋਂ (ਸੀ ਡੀ) xx

vii. XX XX

ਜਿਨਸੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2012 ਦੀ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ

"ਧਾਰਾ 28. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਹੁਦਾ।

(1) ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਹਰੇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰੇਗੀ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 2005 (2006 ਦਾ 4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ [ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ] ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦੀ ਵੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

(3) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਐਕਟ, 2000 (2000 ਦਾ 21) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67ਬੀ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ, ਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਜਿਨਸੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਆਨਲਾਈਨ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

II. ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (3) ਅਧੀਨ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਮਿਆਦ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ।

9. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ 16 ਤੋਂ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਢਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਮਰੱਥਾ, ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਬੋਰਡ ਕਿਸੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਜਾਂ ਮਨੋ-ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਮਾਹਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 101 (2) ਤੋਂ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਧਾਰਾ 15 ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ।

9.1 ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਰੁਣ ਚੰਦਰ ਠਾਕੁਰ ਦੇ **ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 101 (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਮਈ' ਹਨ।

9.2 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (3) ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੱਢਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

9.3 ਜੇ ਬੋਰਡ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਸੀਐਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੋਰਡ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰੇਗਾ।

9.4 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸੀਸੀਐਲ ਨੂੰ 03.11.2021 ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ 02.02.2022 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੀਸੀਐਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੁਣ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

9.5 ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ?

9.6 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸੀਸੀਐਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਸੀਸੀਐਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਅਤੇ 18 ਅਧੀਨ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝਦੀ ਹੈ।

9.7 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਬਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 18 (1) ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਪਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ 16 ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦਾ ਬੱਚਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਪਰ ਜਾਂਚ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

9.8 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (2) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (1) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜਾਂਚ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਮਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (4) ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਛੋਟੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਛੋਟੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਵਧੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ,

ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਚੀਫ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ.

9.9 ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (1) ਤਹਿਤ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਸੀਸੀਐਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

9.10 ਹੁਣ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੀਸੀਐਲ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (2) ਜਾਂ 18 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਕੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਸੀਸੀਐਲ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

9.11 ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਇਹ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 18 (3) ਦੀ ਪਲੇਸਮੈਂਟ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ। ਧਾਰਾ 18 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਸੀਸੀਐਲ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਬਾਰੇ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੀਸੀਐਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

9.12 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਜਾਂਚ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਜਾਂ ਮਨੋ-ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਕਰਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਸੀਸੀਐਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀ ਸੀਸੀਐਲ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅੰਤਿਮ ਸਜ਼ਾ, ਜੋ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹਲਕੀ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੀਸੀਐਲ ਨੂੰ ਬਾਲਗ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਜ਼ਾ ਸਖਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

9.13 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ

ਸਮੇਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਯੋਗ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਗੰਭੀਰ ਜਾਂ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜੋ ਖੁਦ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਚੀਫ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ ਜੋ ਬੋਰਡ ਖੁਦ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

9.14 ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਮਾਹਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਲੈਣੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ, ਜਿੱਥੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਥਿਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 14 (3) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਕੋਈ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (4) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਛੋਟੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਨਿਮਹੰਸ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲਿਆ ਸੀ।

9.15 ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਡਿਫਾਲਟ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

9.16 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਾਪਲਾਈਨ ਸ਼ੂਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬੈਂਕ 17 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (2) (ਏ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰਾ 11 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

> "11. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਵਸਥਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ, ਕਿ

---

[17] [2002] 3 ਐੱਸ ਸੀ ਆਰ 1167: (2002) 6 ਐੱਸ ਸੀ ਸੀ 33: 2002 ਆਈਐਨਐੱਸਸੀ 287

ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ~~ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਬਹੁਤ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਮਾਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੰਡਾਤਮਕ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਠੋਸ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਵਧੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੀਮਾ ਸੀ,~~ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 45 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ। ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕੇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

9.17 ਕੈਲਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਨਨਹਕੂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਰਡਰ VIII ਨਿਯਮ 1 ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਮੰਨਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰਾ 30 ਅਤੇ 46 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

~~"30. ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਿਯਮ 1, ਆਦੇਸ਼ 8 ਨਾਲ ਜੋੜੇ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ "90 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਹੈ, ਪਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ.~~ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਅਪਵਾਦਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਅਦਾਲਤਾਂ, ਜਦੋਂ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਮੰਨ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

X X X

---

[18] [2005] 3 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 289: (2005) 4 ਐਸਸੀਸੀ 480: 2005 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 186

46. ਅਸੀਂ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸਦੇ ਹਾਂ:

(i) - (iii) xxxx

(iv) ਆਰਡਰ 8 ਨਿਯਮ 1 ਸੀਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣਾ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 'ਤੇ ਅਪੰਗਤਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ~~ਇਹ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਿਯਮ 1 ਆਰਡਰ 8 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਦੰਡਾਤਮਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ। ਆਦੇਸ਼ 8 ਨਿਯਮ 1 ਸੀਪੀਸੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੋਹਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ।~~

(v) ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਰਡਰ 8 ਨਿਯਮ 1 ਸੀਪੀਸੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ, ਸਿਵਲ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਨੇ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਿਯਮ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣਾ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਪੁੱਛਣ ਲਈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਚਾਹੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਾਸਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਅਸਾਧਾਰਣ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

ਜੇ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਹਲਫਨਾਮਾ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੰਗੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

9.18 **ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਭੂਮੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਸੰਮਤੀ** [19] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 19 ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 (5) ਅਤੇ (6) ਨੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਮੰਨਿਆ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰਾ 23, 25 ਅਤੇ 26 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

~~"23. ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ, ਧਾਰਾ 34 (5) ਅਤੇ (6) ਦੇ ਉਲਟ, ਜੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜਾਂ ਵਧੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਧਾਰਾ 34 (5) ਅਤੇ (6) ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇ ਧਾਰਾ 34 ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲੰਘ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਇਕ ਹੋਰ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਇਕੋ ਸੋਧ ਐਕਟ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚ ਸਮਾਂ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ, ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ.~~

X X X

25. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ [ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਭੂਮੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਸੰਮਤੀ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, 2016 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਪੈਟ 10104], ਕੇਰਲ [ਸ਼ਮਸੁਦੀਨ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਰਾਮ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਫਾਈਨਾਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ, 2016 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਕੇਰ 23728], ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ [ਮਾਧਵ ਹਾਈਟੈਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, 2017 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਚਪੀ 2212], ਦਿੱਲੀ [ਮਸ਼ੀਨ ਟੂਲ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸਪਲੈਂਡਰ ਬਿਲਡਵੈਲ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ, 2018 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਡੇਲ 9551],

---

[19] [2018] 7 ਐਸਸੀਆਰ 1147: (2018) 9 ਐਸਸੀਸੀ 472: 2018 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 648

ਅਤੇ ਗੁਹਾਟੀ [ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਦੁਰਗਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਸਟੋਰ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ, 2018 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਗੌ 907] ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 34 (5) ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 34 (5) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸੇ ਨਤੀਜੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 80 ਸੀਪੀਸੀ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾਵਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਗਲੋਬਲ ਏਵੀਏਸ਼ਨ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਏਅਰਪੋਰਟ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਗਲੋਬਲ ਏਵੀਏਸ਼ਨ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਏਅਰਪੋਰਟ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, 2018 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 233] ~~ਵਿੱਚ, ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਡੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4 ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।~~ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ: (ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਬੋਮ ਪੈਰਾ 133)

> "133. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਧਾਰਾ 34 (5) ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੋਧਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮਕਸਦ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਮੂਲ ਪੱਖ) ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਨਿਯਮ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰੇ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ

ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਗਾਊਂ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਟੇਟ ਰੋਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸਿਮਪਲੈਕਸ ਗਾਇਤਰੀ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ, 2018 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 805] ਅਤੇ ਕਲਕੱਤਾ [ਸਰੇਈ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਫਾਈਨਾਂਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੈਂਡੋਰ ਗੁੜਗਾਓਂ ਟੂ ਡਿਵੈਲਪਰਜ਼ ਐਂਡ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ, 2018 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਕੈਲ 5606] ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਆਏ ਹਨ।

26. ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਬੰਬਈ ਅਤੇ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਰੇਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਰਹੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 34 (3) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਮਿਆਦ ਬੀਤ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਅਦਾਲਤ ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਵਪਾਰਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਅਪੀਲ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ 2015 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 13 (6) ਜੋੜ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਏਗਾ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

9.19 ਸੀ. ਬ੍ਰਾਈਟ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰ [20] ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿੱਤੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸਿਕਿਓਰਟਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਐਕਟ, 2002 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ।

---

[20] [2020] 7 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 997: (2021) 2 ਐਸਸੀਸੀ 392: 2020 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 633

30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਾਇਦਾਦ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ 60 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ. ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰਾ 8 ਅਤੇ 11 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

"8. ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ "ਹੋਵੇਗਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਜੇ "ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਰਫ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇਜਾਜ਼ਤ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ (ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਨਬੋਧਨ ਲਾਲ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1957 ਐਸ.ਸੀ. 912) ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ "ਕਰੇਗਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖ ਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਅਸਲ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ (ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਉਪਾਧਿਆਏ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1961 ਐਸਸੀ 751). ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ (ਆਰਬੀਆਈ ਬਨਾਮ ਪੀਅਰਲੇਸ ਜਨਰਲ ਫਾਈਨਾਂਸ ਐਂਡ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ, (1987) 1 ਐਸਸੀਸੀ 424].

X X X

~~11. ਰੇਮਿੰਗਟਨ ਰੈਂਡ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਵਰਕਰਜ਼ [ਰੇਮਿੰਗਟਨ ਰੈਂਡ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਵਰਕਰਜ਼, ਏਆਈਆਰ 1968 ਐਸਸੀ 224] ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਈ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਨਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 17 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਪਰ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਨਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ।~~

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

9.20 ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਉਲਟ, ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਐਸਸੀਜੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ (ਭਾਰਤ) (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇਐਸ ਚਮਨਕਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ, 2015 ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅੰਸ਼ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

> 10. ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਆਦੇਸ਼ 8 ਨਿਯਮ 1 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਹੁਣ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਸੀਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਸੋਧੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਓਕੂ ਟੈਕ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੰਗੀਤ ਅਗਰਵਾਲ, 2016 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਡੇਲ 6601 ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ 2015 ਦੇ ਸੀਐਸ (ਓਐਸ) ਨੰਬਰ 3390 ਵਿੱਚ 11-8-2016 ਨੂੰ ਦੇਖੋ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਜਾ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਬਨਾਮ ਓਏਸਿਸ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ, 2018 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਡੇਲ 6698 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਮੇਤ ਕਈ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।
>
> 11. ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਗੁਆਉਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ; ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮੇਂ ਦਾ ਵਾਧਾ ਨਾ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ, ਸਾਰੇ ਇਸ ਤੱਥ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ 8 ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ 8 ਨਿਯਮ 1 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੁਣ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।
>
> (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

9.21 ਬਰੁਣ ਚੰਦਰ ਠਾਕੁਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਪੈਰਾ 59 ਅਤੇ 60 ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ।

---

[21] [2019] 3 ਐਸਸੀਆਰ 1050: (2019) 12 ਐਸਸੀਸੀ 210: 2019 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 187

9.22 ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (2) ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਮਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 14 (3) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਚੀਫ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

9.23 ਇਹ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 14 (3) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਮਿਆਦ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅੱਗੇ ਕੀ? ਅਸੀਂ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਾਧਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਫਕੈਨਸ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਚੇਰੀਅਨ ਵਰਕੀ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ [22] ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਧਾਰਾ 89 ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ। (ਦੇਖੋ: ਪੈਰਾ 20 ਅਤੇ 21)

9.24 ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਖਤ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕਾਸਸ ਓਮਿਸਸ ਦਾ ਨਿਯਮ ਅਰਥਾਤ 'ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ'. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਅਪਵਾਦ ਹਨ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਲੜਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ 23 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੈਰਾ '19' ਇਸ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ ਵੀ ਇਹੀ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

> "19. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ "ਜਿੱਥੇ ਵਿਕਲਪ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਛੱਡੇ ਗਏ ਜਾਪਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਜੋ ਕੁਝ ਮੰਜ਼ੂਦਾ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ" (ਕ੍ਰੋਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਾਨੂੰਨ, 7ਵਾਂ ਸੰਸਕਰਣ, ਪੰਨਾ 109)। ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਸੋਕਰ (1988) 2 ਐਸਸੀਸੀ 513, 524-25 ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਅਰਥ ਕੱਢਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਜਿਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

---

[22] [2010] 8 ਐੱਸ ਸੀ ਆਰ 1053: (2010) 8 ਐੱਸ ਸੀਸੀ 24: 2010 ਆਈਐਨਐੱਸਸੀ 431

[23] [1991] 1 ਐੱਸ ਸੀ ਆਰ 364: (1991) 2 ਐੱਸ ਸੀਸੀ 87: 1991 ਆਈਐਨਐੱਸਸੀ 36

ਇਸ ਨੂੰ ਅਰਥਪੂਰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਦੇਸ਼ਿਤ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। (ਦੇਖੋ: ਸਿਰਾਜੁਲ ਹੱਕ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਸੁੰਨੀ ਸੈਂਟਰਲ ਬੋਰਡ ਆਫ ਵਕਫ, 1959 ਐਸਸੀਆਰ 1287, 1299: ਏਆਈਆਰ 1959 ਐਸਸੀ 198)"

9.25 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ [ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਲਾਲ (ਡਾ.) ਬਨਾਮ ਚੌਧਰੀ ਦੇਵੀ ਲਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਸਿਰਸਾ ਅਤੇ ਹੋਰ [24]] ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ: 'ਜਿੱਥੇ ਵਿਕਲਪ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਛੱਡੇ ਗਏ ਜਾਪਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਖਤ ਉਸਾਰੀ ਅਪਣਾਉਣ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਬੇਤੁਕੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੁਝ ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ (ਜਸਟਿਸ ਜੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਰਾਹੀਂ, 9ਵਾਂ ਸੰਸਕਰਣ, ਪੰਨਾ 71-76)'। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮੀਮਾਂਸਾ ਨਿਯਮ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਮੁੱਦਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਪਬਲਿਕ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰੀਡਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 'ਮਾਸਟਰ ਡਿਗਰੀ ਪੱਧਰ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੀਡਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ 'ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ਾ' ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਭਰ ਕੇ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

9.26 [ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ, ਬੈਂਕ ਸਕਿਓਰਿਟੀਜ਼ ਐਂਡ ਫਰਾਡ ਸੈੱਲ ਬਨਾਮ ਰਮੇਸ਼ ਗੇਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਇਸੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

9.27 ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਚੀਫ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 14 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਵਾਧਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਸੀਮਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ,

---

[24] [2008] 11 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 992: (2008) 9 ਐੱਸ ਸੀ ਸੀ 284: 2008 ਆਈ ਐਨ ਐਸ ਸੀ 913

[25] [2016] 1 ਐੱਸ ਸੀ ਆਰ 762: (2016) 3 ਐੱਸ ਸੀ ਸੀ 788: 2016 ਆਈ ਐਨ ਐਸ ਸੀ 134

ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਇੱਕ ਚੁਕਵਾਂ ਕਾਰਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਅਰਥ ਦੇਵੇਗਾ।

9.28 **ਅਸੀਂ ਭੋਲਾ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ 26 ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼** [26] ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ **ਸੀਸੀਐਲ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ (ਐਨਸੀਟੀ)**[27] ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਮਿਆਦ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ **ਨੀਰਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ** [28] **ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ** ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ **ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਐਕਸ (ਉਸਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਰਾਹੀਂ) ਬਨਾਮ ਰਾਜ** [29] ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪਰੀ ਮੈਟੇਰੀਆ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਸਨ। 2000.

III. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

10. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ 10.04.2023 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਤਹਿਤ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ 05.04.2022 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (4) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਤਿਮ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਕੋਈ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।

10.1 ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੀਸੀਐਲ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਦੇ ਉਪਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ, ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ. ਲੇਸਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੋਰਡ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਵੇਂ ਚਲਾਈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਚੁਕਵਾਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਬੋਰਡ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ 12.04.2022 ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੀ।

---

[26] 2019 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਮਪੀ 521

[27] 2023 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਡੇਲ 5063

[28] 2005 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਪੀ ਐਂਡ ਐੱਚ 611

[29] 2019 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਡੇਲ 11164

ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ (ਪੈਰਾ 19) ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਬੋਰਡ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ 12.04.2022 ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ, ਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (4) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਏਪੀਪੀ (ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰ) ਜਾਂ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਕਾਰਨ ਜਾਂਚ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕੀ। ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਬੋਰਡ ਨੇ 10.04.2023 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੋਲ 12.04.2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਲਾਭ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 397 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 399 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

10.2 ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੁੱਦਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 397 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 399 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਿਚਾਰਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਕੁਝ ਵੀ ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਇਕ ਗਲਤ ਧਾਰਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 102 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਸੋਧ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਸੋਧ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

10.3 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੋਲ 12.04.2024 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਬੋਰਡ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸੀਸੀਐਲ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ 05.04.2022 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਬਾਰੇ ਅੰਤਮ ਸੀ।

ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੀ.ਸੀ.ਐਲ. ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਬੋਰਡ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ 12.04.2022 ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਦਰਅਸਲ, ਬਾਅਦ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ. ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੇ ਉਪਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾ ਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 102 ਅਧੀਨ ਸੋਧ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

10.4 ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਉਚਿਤਤਾ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸੋਧ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਸਹੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। 12.04.2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੇਸ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ 'ਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (4) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 05.04.2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕੀ।

10.5 ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦੇ ਉਪਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਨਾ ਲੈਣਾ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੀ 05.04.2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦੇ ਉਪਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ।

4. ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 101 ਵਿੱਚ ਵਿਗਾੜ

(ਏ) 'ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ' ਅਤੇ 'ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ' ਵਜੋਂ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਬਾਰੇ

11. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 101 ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿ ਫੋਸਟਰ ਕੇਅਰ ਅਤੇ ਸਪਾਂਸਰਸ਼ਿਪ ਸੰਭਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (22) ਵਿੱਚ 'ਕਮੇਟੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ 'ਬਾਲ ਭਲਾਈ ਕਮੇਟੀ' ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 101 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਜੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ।

ਧਾਰਾ 101 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਮੁੱਢਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਬੋਰਡ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੀ। ਇਹ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਂਚ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ, ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਕੋਈ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। **ਬਰੂਨ ਚੰਦਰ ਠਾਕੁਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

11.2 ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਸੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ। 11.3 ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀ.ਸੀ.ਐਲ. ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ 16 ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਾਲਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

11.4 'ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ' ਨੂੰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 2 (20) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ 2005 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਤ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ 2012 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ। ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਤਲਬ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਬ੍ਰੈਕੇਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ।

11.5 2005 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਜਾਂ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਹਰੇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਲਈ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਤਲਬ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 2005 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੈ।

11.6 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 101 (1) ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। 'ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੈ.

11.7 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 101 ਦੀ 11.7 ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਤਹਿਤ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

11.8 2016 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ 11.8 ਨਿਯਮ 13 ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਅਤੇ (4) ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 101 (2) ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ 'ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ' ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 101 (2) ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਵੀ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 'ਕੋਰਟ ਆਫ ਸੈਸ਼ਨਜ਼' ਅਤੇ 'ਚਿਲਡਰਨਜ਼ ਕੋਰਟ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

12. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 102 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸੋਧ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੋਧ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਇਹ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 2 (23) ਵਿੱਚ 'ਅਦਾਲਤ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਅਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

12.1 ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਅਪੀਲ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ, ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

12.2 ਐਕਟ ਅਤੇ 2016 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ 'ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ' ਜਾਂ 'ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਹੈ

ਉਪਲਬਧ, ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਥੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

(ਬੀ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਬੋਰਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ

13. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (2) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 101 (2) ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 18 (3) ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਦੇਰੀ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

13.1 ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਭੁੱਲ ਹੈ. ਐਕਟ ਨੂੰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 101 (2) ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 101 (1) ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਮਿਆਦ 30 ਦਿਨ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

13.2 ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ.

(ਸੀ) ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਬਾਰੇ

14. ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਕੋਈ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 102 ਤਹਿਤ ਸੋਧ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

14.1 ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਵਿਘਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਉਚਿਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡਦੇ ਹਾਂ।

V. 05.04.2022 ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ

15. ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਬਾਲ ਅਤੇ ਕਿਸ਼ੋਰ ਮਨੋਚਿਕਿਤਸਾ ਵਿਭਾਗ, ਨਿਮਹੰਸ-ਡੀਡਬਲਯੂਸੀਓ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਮਿਤੀ 01.02.2022 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ 29.03.2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ 05.04.2022 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਦਿਨ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਮੁੱਢਲੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੀਸੀਐਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਦੀ ਚਿਲਡਰਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਸਤਖਤ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ:

> "ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਮੇਰਾ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਅਗਲੀ ਤਰੀਕ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰਤ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਾਂਗਾ।"

15.1 ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ 12.04.2022 ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਗਲੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸੀਸੀਐਲ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

15.2 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 (3) ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸਮੇਤ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

15.3 ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 (3) ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ 29.03.2022 ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

15.4 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (4) ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅੰਤਰਿਮ ਜਾਂ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਤਭੇਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ

ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਬਹੁਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗੀ।

15.5 ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 29.03.2022 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਾਮਲਾ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ 05.04.2022 ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੀਸੀਐਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸਥਾਰਤ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (4) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਸ ਉਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਬੋਰਡ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ। ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ 'ਦਿਲ ਅਤੇ ਆਤਮਾ' ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੀਸੀਐਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਬਾਰੇ ਬੋਰਡ ਦੀ ਰਾਏ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

VI. <u>ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਉਪਾਅ</u>

16. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

16.1 ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿਰਫ ਬੋਰਡ ਦੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ। ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (4) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ, ਜੋ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਰਾਏ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਪੀਲ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ 05.04.2022 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀਸੀਐਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਤੱਥ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਨਿਮਹੰਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਏ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਏ. ਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ, ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ. ਇਸ ਲਈ, ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ।

16.2 ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸੀਸੀਐਲ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 05.04.2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ, ਜੇ ਕੋਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

VII. ਵਾਧੂ ਮੁੱਦੇ

17. ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 25 ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ. ਹੇਠਾਂ ਵੀ ਇਹੀ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

25. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਨਿਆਂਇਕ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗੈਰ-ਨਿਆਂਇਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਨੋਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਜਾਣਨ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਅੜਿੱਕਾ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਅਤੇ ਜੋ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿਰਫ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਫਰਕ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ ਕਿ 05.04.2022 ਨੂੰ ਮੌਜੂਦ ਗੈਰ-ਨਿਆਂਇਕ ਮੈਂਬਰ ਕੌਣ ਸੀ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਮੈਂਬਰ ਕੌਣ ਸੀ ਜੋ 12.04.2022 ਨੂੰ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ◌ਾ◌ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚੌਕਸ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

17.1 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕੌਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਮੈਂਬਰ ਸੀ। ਇੱਕੋ ਨਾਮ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਲੱਖਣ ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

17.2 ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ, ਬੋਰਡਾਂ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰਾਂ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਛਾਣ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

17.3 ਗੱਲ ਇੱਥੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਚੁਕਵਾਂ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਕੌਣ ਸੀ। ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਇਹ ਲਾਗਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਅਸਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਗਤਾਂ ਵੱਲ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ.

VIII. ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼

18. ਸਾਡੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

i. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (3) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ, ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਇਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਚੀਫ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ii. ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 ਅਤੇ 2016 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ 'ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ' ਅਤੇ 'ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਹੈ।

iii. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਬੋਰਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 101 (2) ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ. ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ੩੦ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

iv. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

v. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 15.11.2023 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 7(4) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ।

vi. 05.04.2022 ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਅੰਤਿਮ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਅੱਜ ਤੋਂ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗੀ।

vii. ਅਦਾਲਤਾਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ, ਬੋਰਡਾਂ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਕੋਈ ਪਛਾਣ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

viii. ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

19. ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਅਕੈਡਮੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨਿਆਂਇਕ ਅਕਾਦਮੀਆਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

† ਸਿਰਲੇਖ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ: ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016